

Rakousko podkopává boj za zezelenání jádra. Jdou proti zdravému rozumu, tvrdí čeští politici

- CZ24 News | 23. listopadu 2021

EU: Už brzy by mělo být jasné, zda Brusel oficiálně zařadí jádro mezi zelené bezemisní zdroje. Jaderná energie jakožto „čistý“ zdroj je klíčová pro Česko při jeho zvládnání energetické transformace, tak jak ji diktuje takzvaný evropský Green Deal. Proto patříme mezi více než desítku unijních zemí v čele s Francií, která vede silný a účinný boj o ozelenění jádra. Proti ní však stojí uskupení států vedených Rakouskem, které jakožto hlavní odmítač atomu vzkázalo, že je připraveno rozhodnutí soudně napadnout. Rakušané, kteří přitom dávno nejsou energeticky soběstační a v zimě musí až 40 procent energie dovážet, tak pokračují ve svém ambiciózním plánu vyrábět do konce desetiletí elektřinu jen z obnovitelných zdrojů.

Evropská komise (EK) po své otočce a energetické krizi je nyní velmi pravděpodobně na cestě do konce listopadu zařadit jádro a také plyn do zelené taxonomie, tedy systému podpory ekologických investic. Zařazení jádra mezi čisté zdroje by mělo zásadní význam při financování projektů. Umožnilo by to čerpat evropské dotace na výstavbu dalších jaderných reaktorů a banky by se nebály poskytovat na tyto stavby úvěry.

Česká republika, kde nyní jaderná energie pokrývá přes třicet procent z celkové výroby elektřiny, by si v případě schválení jádra zásadně polepšila a jeho podíl v energetickém mixu by mohla navýšit. Proto také patří mezi země, které se spojily, aby vytvořily na EK kvůli jádru tlak.

Hlavním iniciátorem uskupení je Francie v čele s prezidentem Emmanuelem Macronem. Po jejím boku pak kromě Česka stojí také Finsko, Polsko, Maďarsko, Slovensko, Slovinsko, Chorvatsko, Rumunsko a Bulharsko. Podporu vyjádřili i Nizozemci a Švédové.

Macron nedávno oznámil, že Francie znovu zahájí výstavbu jaderných reaktorů, aby si tak zajistila energetickou nezávislost, dosáhla svých klimatických cílů a udržela ceny elektřiny pod kontrolou. Země by měla v příštím roce konečně dostavět nový blok JE ve Flamanville. Prohlášení přichází v době, kdy evropské země čelí prudkému zdražování elektřiny a plynu.

Aby se jádro vzalo na milost, naopak ostře odmítá Rakousko, Německo, Lucembursko, Dánsko a Portugalsko. Těchto pět zemí záměr na nedávném klimatickém summitu v Glasgow ve společném prohlášení ostře zkritizovalo. Německá kancléřka Angela Merkelová prohlásila, že její země, která rozhodla o odstavení jaderných elektráren v reakci na výbuch v japonské Fukušimě, s podporou jádra nesouhlasí.

„My v Německu si bez ohledu na politickou příslušnost myslíme, že jaderná energie by neměla být považována za stejně čistou jako solární či větrná,“ řekla Merkelová. Připustila však, že tlaku více než desítky zemí stojících o podporu jádra jeho odpůrci podlehnou a komise jej do skupiny čistých zdrojů zahrne. Němci se tak stanou zřejmě tichými podporovateli jádra v případě, že mezi čisté zdroje projde i plyn, který potřebují ve své cestě k uhlíkové neutralitě.

Jinak však uvažuje Rakousko, které spolu s Lucemburskem proti atomovým elektrárnám dlouhodobě vystupuje nejhlasitěji. Podle tamější ministryně pro klima a energetiku Leonore Gewesslerové pro zahrnutí jádra do unijní taxonomie „neexistuje právní základ“. Vyhrožuje tak tím, že pokud se

atomová energie skutečně mezi čistými zdroji s nárokem na unijní podporu objeví, obrátí se Vídeň na soud.

S nepochopením se o reakci Rakouska vyjádřil europoslanec a člen výboru pro životní prostředí Alexandr Vondra (ODS). „Od Rakouska to není žádné překvapení. Je v odporu proti jádru konsistentní. Překvapením by bylo, kdyby Evropský soudní dvůr dal Rakousku v jeho žalobě za pravdu, to by pak byl problém. Mnohé země – včetně naší – bez jádra transformaci energetiky nezvládnou. Rakousko nás taky nezachrání, naopak už dnes musí energii dovážet. Takže bychom asi museli přehodnotit naši účast na Pařížské dohodě. Ale věřím, že Rakousko s žalobou – pokud ji podá – neuspěje. Bylo by to proti zdravému rozumu,“ uvedl pro Echo24 Vondra.

Kritikům jaderné energie vedle samotného provozu reaktorů, který považují za rizikový, vadí nutnost náročného ukládání jaderného odpadu. Její zastánci naproti tomu tvrdí, že neprodukuje žádné škodlivé emise, a je proto rovnocenná s dalšími ekologickými zdroji. Česká vláda argumentuje tím, že bez jádra nebude v případě Česka možné splnit klimatické cíle, neboť možnosti využití alternativních zdrojů jsou v zemi omezené. „Země jako ČR, ale nejen ona, nemají šanci ty cíle zvládnout, pokud nebudou využívat jádro, protože postavit to jenom na větru a slunci, je v geografických podmínkách, které máme, úplně vyloučeno,“ říká Vondra.

Brusel má v plánu zvýšit do roku 2030 podíl energie z obnovitelných zdrojů v celé EU až na 40 procent, protože současný cíl 32 procent podle něj není dostačující. Podíl jaderných zdrojů na výrobě elektřiny v tuzemsku letos podle dat ENTSO-E Transparency Platform činil 33,6 procenta, podíl hnědého uhlí 32,4 procenta, plynové zdroje dodaly 11,1 procenta, solární elektrárny pět procent, vodní elektrárny 4,5 procenta a černé uhlí 4,3 procenta.

Autor: Markéta Malá

Zdroj: echo24